

zoveel mogelijk aan de secretaris van de Raad van Justitie te Batavia opgestuurd. Het bestuur op Banda kon deze fraudes, die door Van Cederwal onder een vorig bestuur zijn gepleegd, niet meer ongedaan maken en deze was insolvent overleden, nadat hij de gelden in deze boedels verduisterd. Heren XVII had in de brief van 29 september 1763 nadere inlichtingen gevraagd over Van Cederwal en over de procedures tegen hem. Hij was in 1760 door het vorige bestuur als secretaris van de Raad van Justitie aangesteld en had de boedels van Poelenburg c.s., die in bewaring en onder toezicht van daartoe aangestelde dienaren waren, te gelde gemaakt. [fol. 1499] Nadat hij deze sommen had geïnd, kon hij deze niet verantwoorden en daarom is hij naar Batavia gestuurd voor nader onderzoek. Daar beriep Van Cederwal zich op de boeken en charters, en op zijn debiteuren. Daarom heeft men hem weer naar Banda laten gaan om daar op de plaats van het delict berecht te worden. Hij is tijdens het onderzoek in gijzeling overleden en ontging zo zijn verdiende straf. De staatrekening van de Weeskamer werd per eind februari 1764 gesloten op rsd 139.103, namelijk rsd 77.822, als schuld aan diverse pupillen en bejaarden uitstaande tegen $4\frac{1}{2}$ % per jaar, en rsd 61.281 aan diverse boedels zonder rente opbrengst. De interesten zijn snel binnengekomen en moeten conform de brief van [fol. 1500] 17 december 1763 in kas blijven. Het kapitaal van de diaconie bedroeg f 159.181, of rsd 66.325, maar door de bouw van een nieuwe kerk zijn de middelen van de kerk tot circa rsd 2000,- geslonken. Op voordracht van het bestuur is toegestaan dat de bouwmaterialen tegen kostprijs in rekening worden gebracht en dat de betaalde meerprijs gerestitueerd wordt. Over de huishoudelijke zaken hoeft slechts gemeld te worden dat de gouverneur, na een uitgebreid verslag van zijn verrichtingen, over enige kwaadwillige dienaren van de Compagnie en trouweloze Bandanezen klaagt. Ze hadden zijn bestuur despotisch genoemd en de behandeling partijdig. De gouverneur acht zich onschuldig en tracht in een reeks van ondervragingen, verklaringen en andere documenten bij de Bandase resoluties van 2 maart, 2, 3 en 24 april, 24 en 30 mei, en 14 juni 1764 te bewijzen [fol. 1501] dat zijn daden niet te laken zijn en dat de hem welgezinden een andere taal bezigen. De Hoge Regering laat zich niet uit over de merites van deze bewijsstukken, maar neemt genoegen met alles wat tot ontlasting van de gouverneur wordt aangevoerd. Hij had echter niet zulke arrogante termen moeten bezigen en dubbelzinnige uitspraken en hatelikheden moeten vermijden. Om te bewijzen dat zij de gouverneur blijft steunen en genoegdoening geeft, heeft de Hoge Regering toegestaan om niet alleen de namen van de leden van de raad die geheimen naar buiten hebben gebracht, te noemen, maar, als dat te bewijzen was, hen in arrest naar Batavia te zenden. Zo een misdaad zaait misnoegen en balorigheid. Het bestuur heeft de extracten uit de brieven van Heren XVII van 24 september 1761 en 25 oktober 1762 [fol. 1502] in de marge beantwoord en meegezonden bij zijn brief van 30 mei 1764, waarnaar verwezen wordt. Er wordt slechts opgemerkt dat er niet is gereageerd op de aansporing om veelvuldige knevelarijen door dienaren die op een missie worden uitgezonden, tegen te gaan. Het bestuur heeft daartoe naar vermogen maatregelen genomen en bij gebrek aan pennisten vaandrig Crassouw als leider van een tocht naar de Zuidoost aangesteld. Hij is een dienaar die met beleid optreedt, en daarom is dit om de reeds eerder gegeven redenen goedgekeurd. Wegens de schaarste door het uitblijven van de lading in de Zeelie, is de uitdeling van rijst en het verkopen van $\frac{1}{3}$ last rijst op de markt goedgekeurd. Als het gebrek echter ophoudt, [fol. 1503] moet naar het recente bevel en de gebruikelijke manier worden teruggekeerd. Wegens de grote sterfte dit jaar onder de gewone dienaren en speciaal onder de net aangekomen militairen, moet eens onderzocht worden of het plaatsen van nieuwe manschappen op de gezonde kantoren geen betere oplossing is. Daar men het meeste heeft aan personen die al aan het klimaat zijn gewend, moeten oudgedienden door verhoging van gage tot aanblijven worden aangespoord. Daar het herhaald gegeven bevel om van dienaren met een administratieve taak voldoende borg te vragen niet uitgevoerd kon worden, moesten het bestuur en de Hoge Regering zich erbij neerleggen dat als onderpand door enigen de hele, dan wel door anderen de halve gage wordt gegeven. Er wordt naar de besluiten van 2 maart, 24 juli en 31 augustus 1764 verwezen. [fol. 1504] In het eind van het afgelo-